

Onderzoek doen met CBS-microdata

Vincent van Hees

CBS microdatamiddag 4 juni 2026

Quiz

1. Hoe veel unieke databestanden zijn er beschikbaar op de CBS microdata omgeving in 2025?

- A. 7900
- B. 9700

Quiz

2. Hoe veel unieke onderzoekers hebben in 2025 gewerkt op de CBS-microdata omgeving?

A. 1.500

B. 1.900

Quiz

3. Hoe veel unieke instellingen hebben in 2025 gewerkt op de CBS-microdata omgeving?

- A. 120
- B. 240

Quiz

4. Hoeveel keer is er output aangeboden in 2025?

A. 2900

B. 4900

Quiz

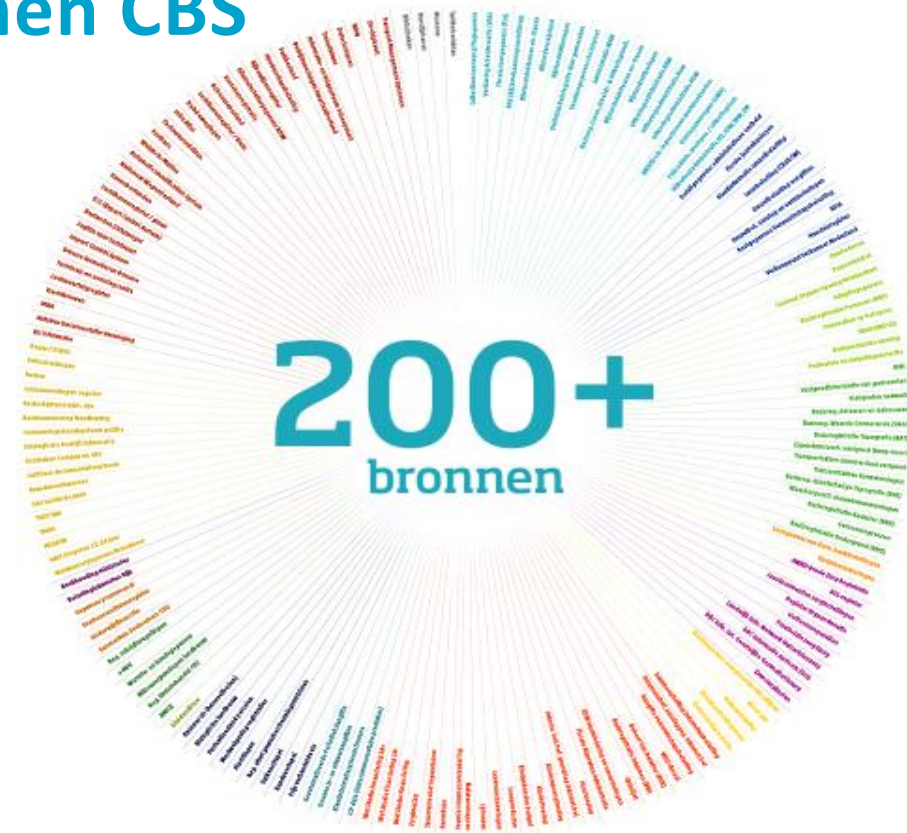
Barragevraag: hoeveel nieuwe projecten zijn er in 2025 opgestart?

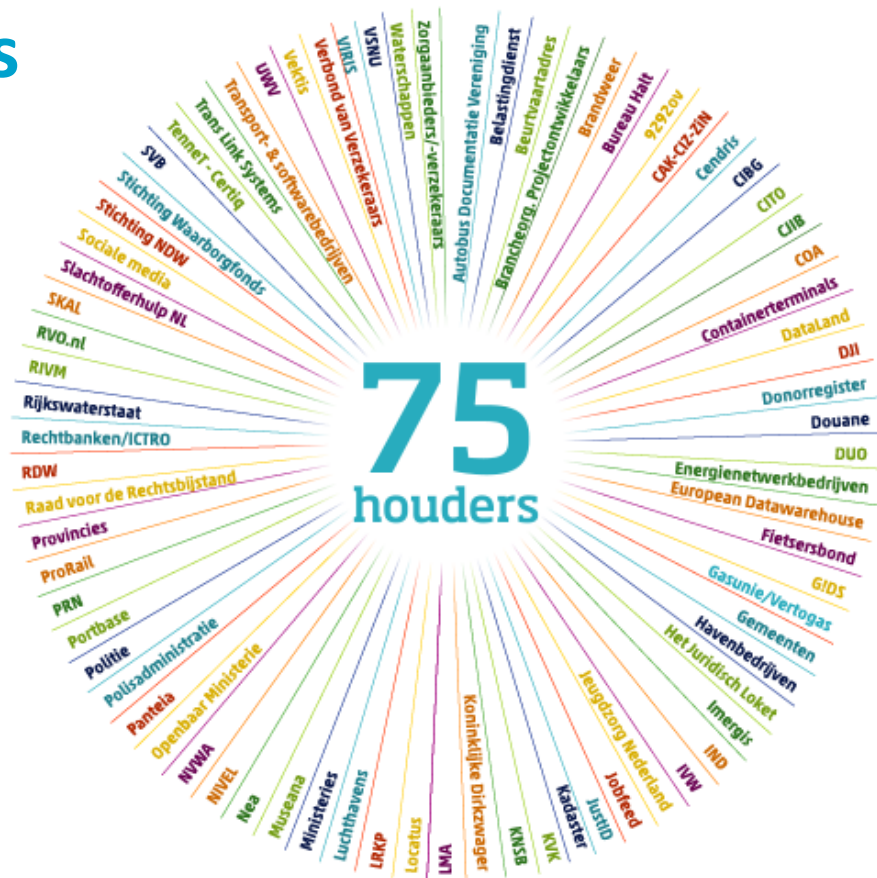
Agenda

- Ontwikkeling microdata
- Proces microdataproject
- Technische inrichting microdata omgeving
- Output

Databronnen CBS

Datahouders

Microdata onderzoek in het nieuws

De Correspondent

Goed nieuws! Kinderen met een migratieachtergrond krijgen niet structureel een te laag schooladvies

Bij gelijke prestaties krijgen kinderen met een migratieachtergrond niet een lager schooladvies dan kinderen met een Nederlandse achtergrond, blijkt uit onderzoek van econoom Thomas van Huizen en collega's. Het is juist hoger! Voor onderzoekers is dat geen nieuws, voor het ministerie van Onderwijs wel.

Feb 20th

CPB: mensen die in armoede leven, zullen daarin dieper wegzakken

CPB: Het aantal mensen die in armoede leven neemt naar verwachting a wel diepere armoede worden. (77 kB) ▾

> NRC

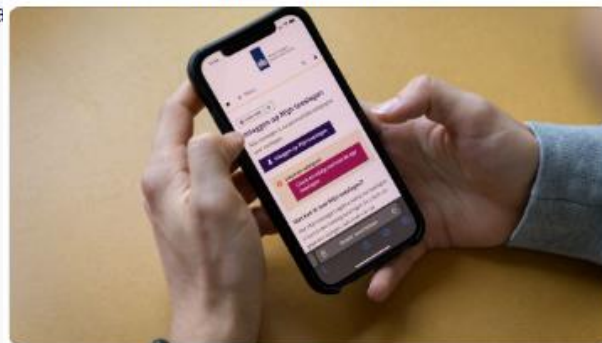
Wat zijn vijf jaar na corona de brokstukken van de 'stille ramp' voor jongeren?

Vijf jaar na corona: Scholieren en studenten zaten tijdens de coronapandemie maanden thuis zonder fysiek onderwijs. NRC vroeg aan deskundigen of daarvan nu nog effect is te zien op hun leerresultaten, mentale gezondheid en gedrag.

nos.nl

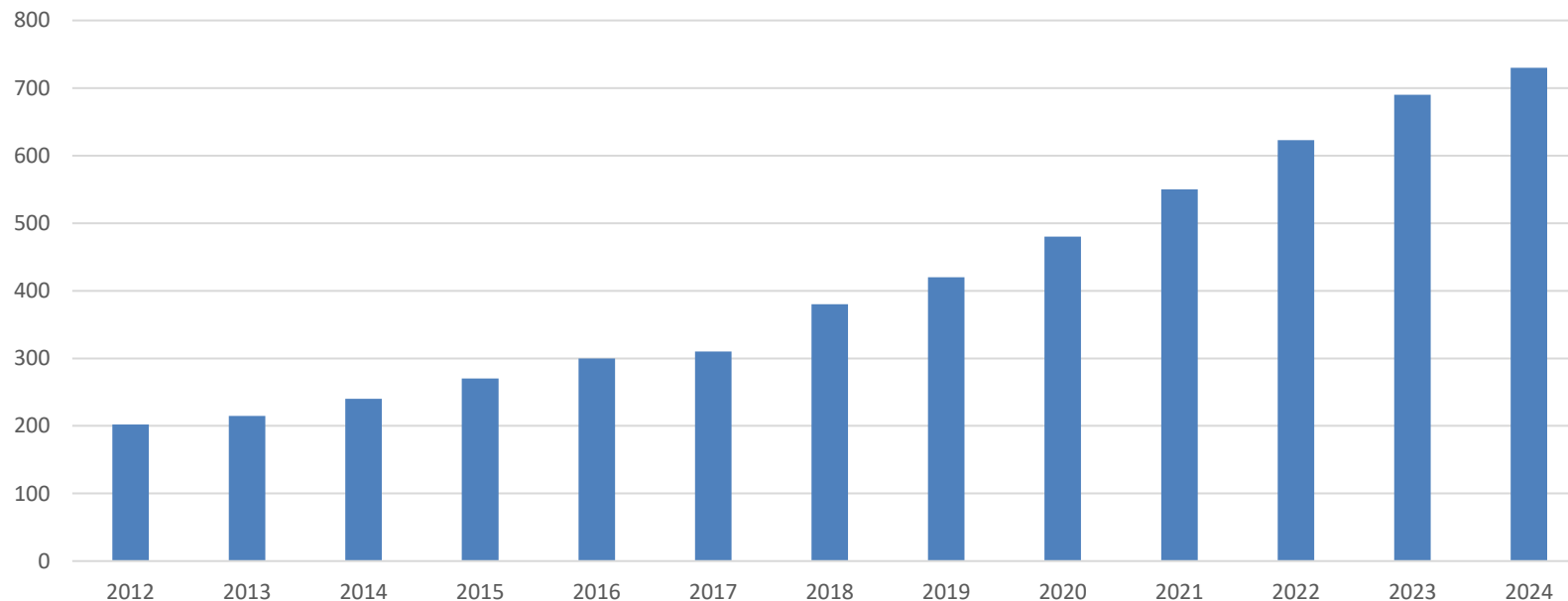
CPB: recht op toeslagen niet optimaal benut, 1 miljard euro bleef liggen

De groep die geen gebruikmaakt van de toeslagen is vooral groot bij mensen die net zijn gepensioneerd zijn en bij zelfstandigen. (69 kB) ▾

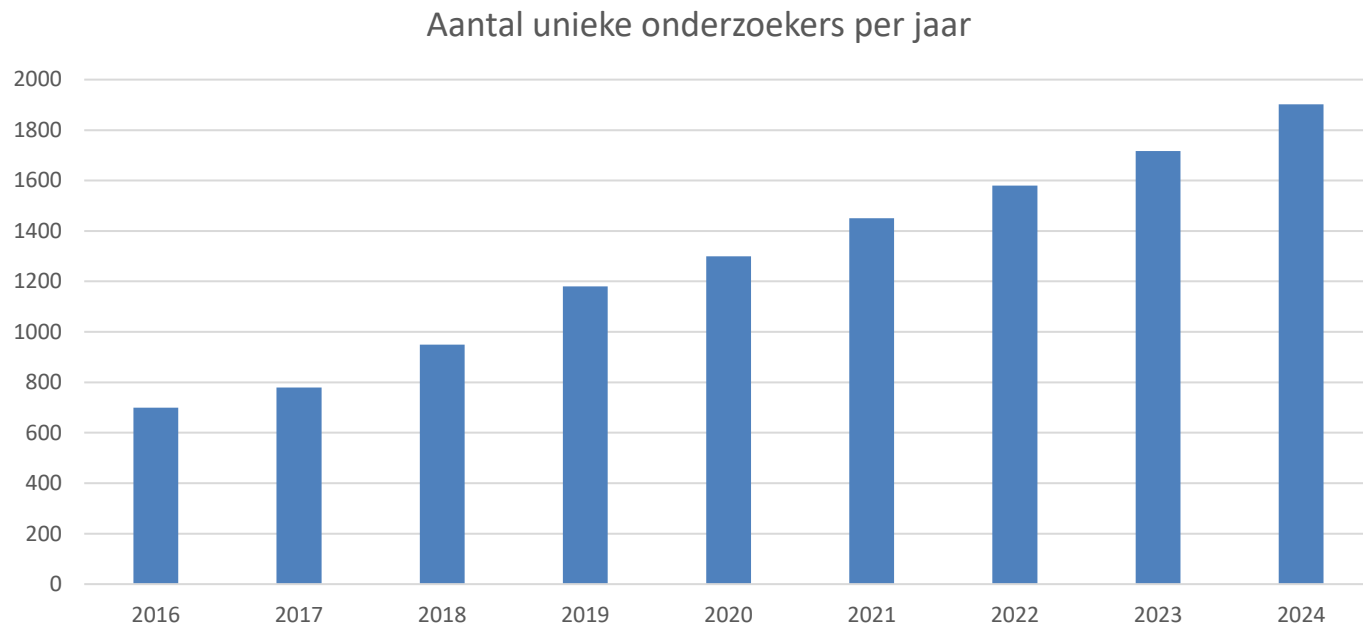

Enorme groei in het gebruik van microdata

Aantal projecten actief (geweest)

Enorme groei in het gebruik van microdata

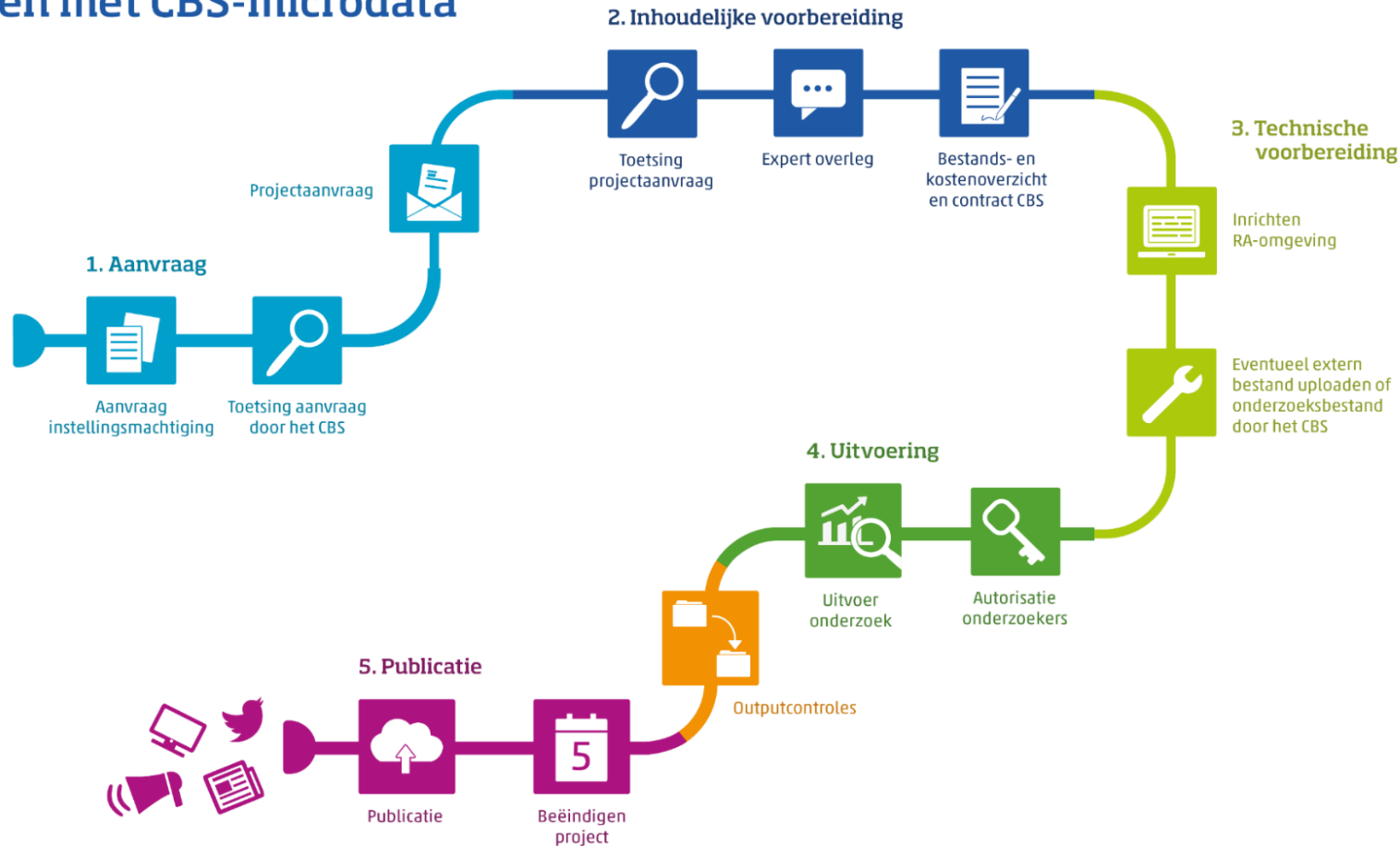

Wat is Microdata

- Register-, enquête- of 'Big Data'
- Personen, huishoudens, objecten, bedrijven
- CBS beschikbare data in de [catalogus](#)
- Mogelijkheid om zelf data mee te nemen → versleuteld

Werken met CBS-microdata

1. Instellingsmachtiging grondslag CBS-wet

Artikel 41

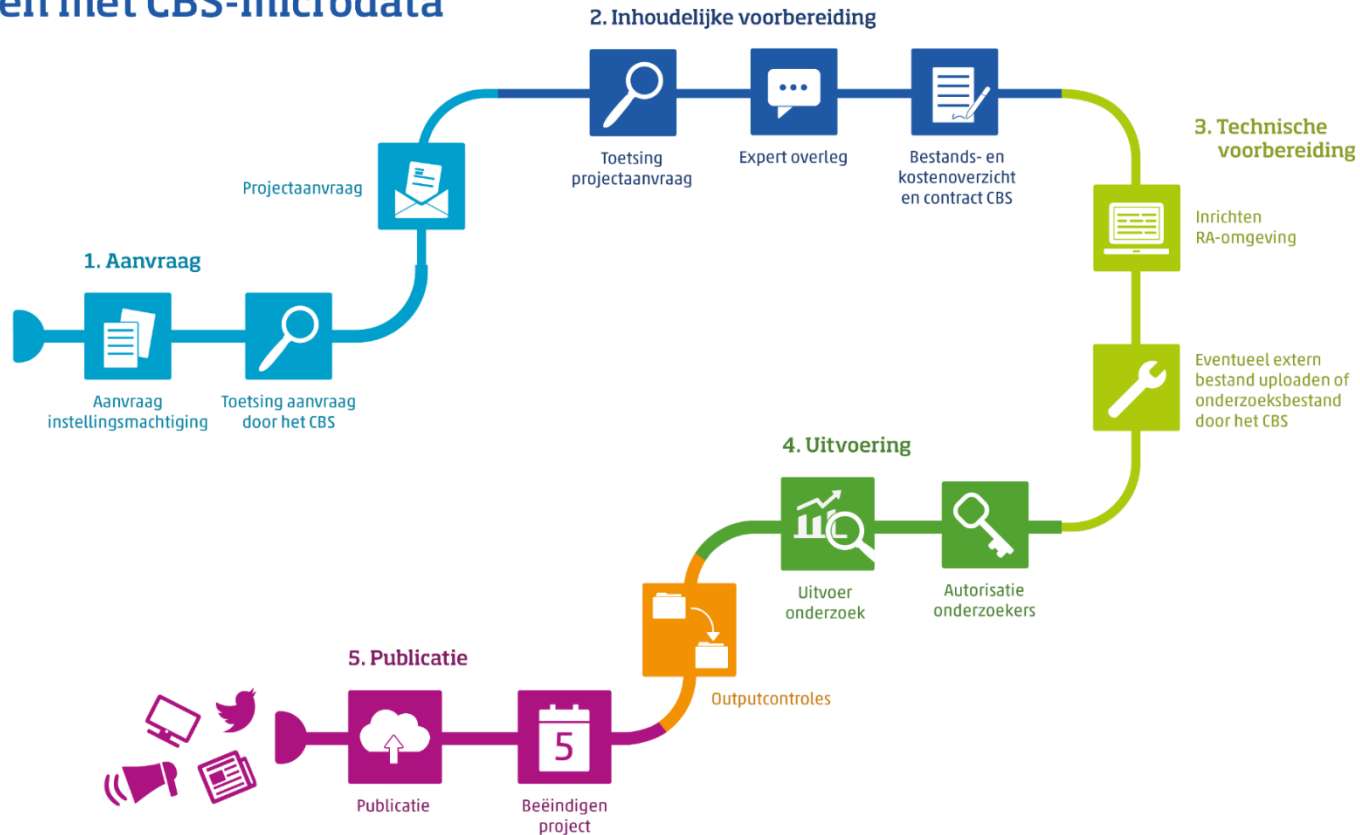

- 1 In afwijking van [artikel 37](#) kan de directeur-generaal op verzoek, ten behoeve van statistisch of wetenschappelijk onderzoek, een verzameling van gegevens met betrekking tot het gebruik waarvan passende maatregelen zijn genomen om herkenning van afzonderlijke personen, huishoudens, ondernemingen of instellingen te voorkomen, verstrekken aan een dienst, organisatie of instelling als bedoeld in het tweede lid, dan wel daartoe toegang verlenen.
- 2 Een verzameling van gegevens als bedoeld in het eerste lid kan worden verstrekt, dan wel daartoe kan toegang worden verleend aan:
 - a. een universiteit in de zin van de [Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek](#);
 - b. een bij wet ingestelde organisatie of instelling voor wetenschappelijk onderzoek;
 - c. bij of krachtens de wet ingestelde planbureaus;
 - d. de communautaire en nationale instanties voor de statistiek van de lidstaten van de Europese Unie;
 - e. onderzoeksafdelingen van ministeries en andere diensten, organisaties en instellingen.

Proces

Werken met CBS-microdata

2. Projectaanvraag en voorbereiding

- Onderzoeksvoorstel
- Publicatieplicht
- AVG-formulier en grondslag gegevensverwerking
- Onderzoekers en bestanden
- Expertoverleg (evt)

Kosten en contract

Project A

2 bestandsonderwerpen, 1 onderzoeker, 1 x outputcontrole, looptijd van 3 maanden:

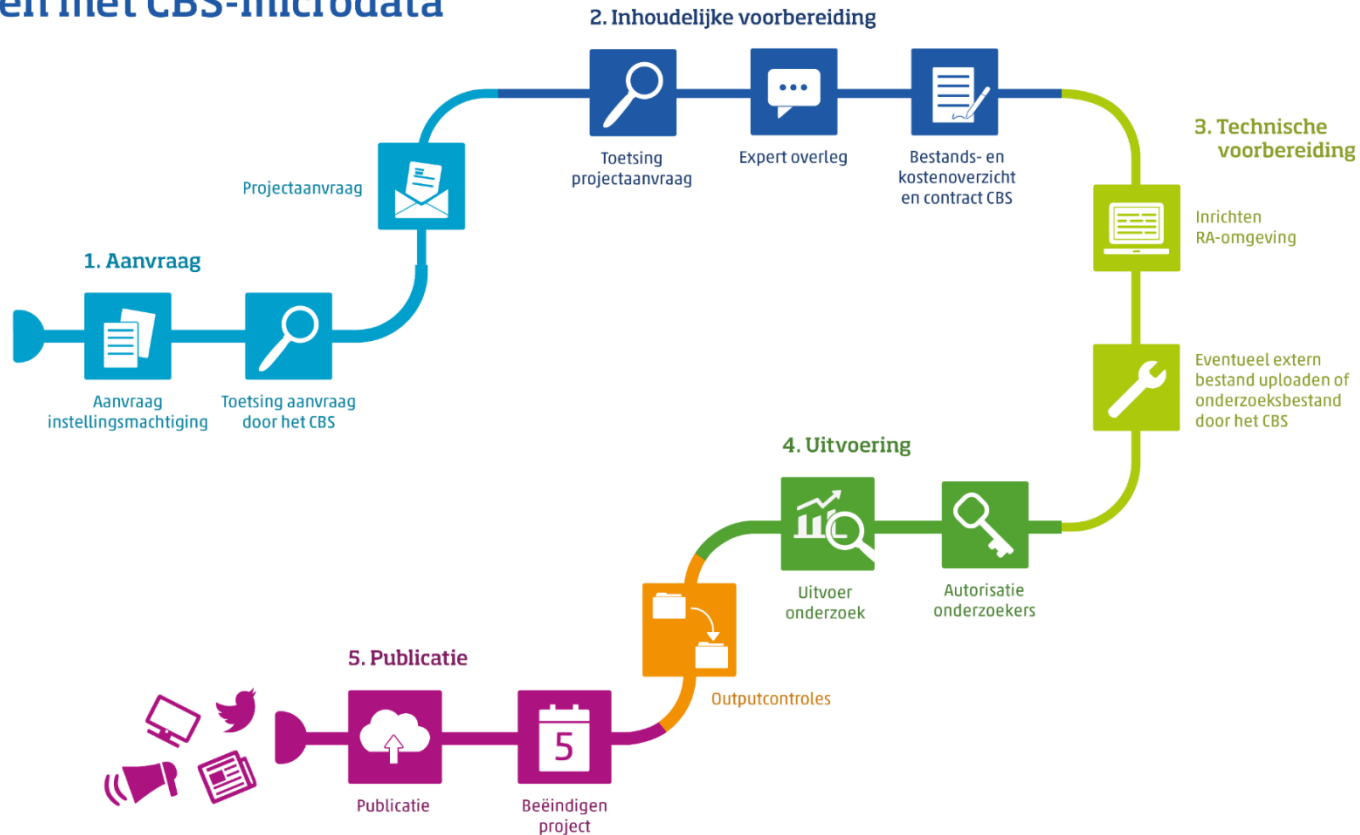
Dienst	Kosten	Totaal kosten
Startkosten		
Basiskosten	€ 1 917	€ 1 917
Kosten per bestandsonderwerp	€ 192	€ 384
Autorisatie nieuwe onderzoeker	€ 399	€ 399*
Maandelijkse ondersteuningskosten		
Kosten per bestandsonderwerp	€ 19	€ 114**
Kosten per onderzoeker	€ 144	€ 432***
Outputcontrole	€ 266	€ 266
Totale projectkosten		€ 3 512

* Voor onderzoekers die al eerder op de CBS Microdata-omgeving gewerkt hebben, worden deze kosten niet in rekening gebracht.

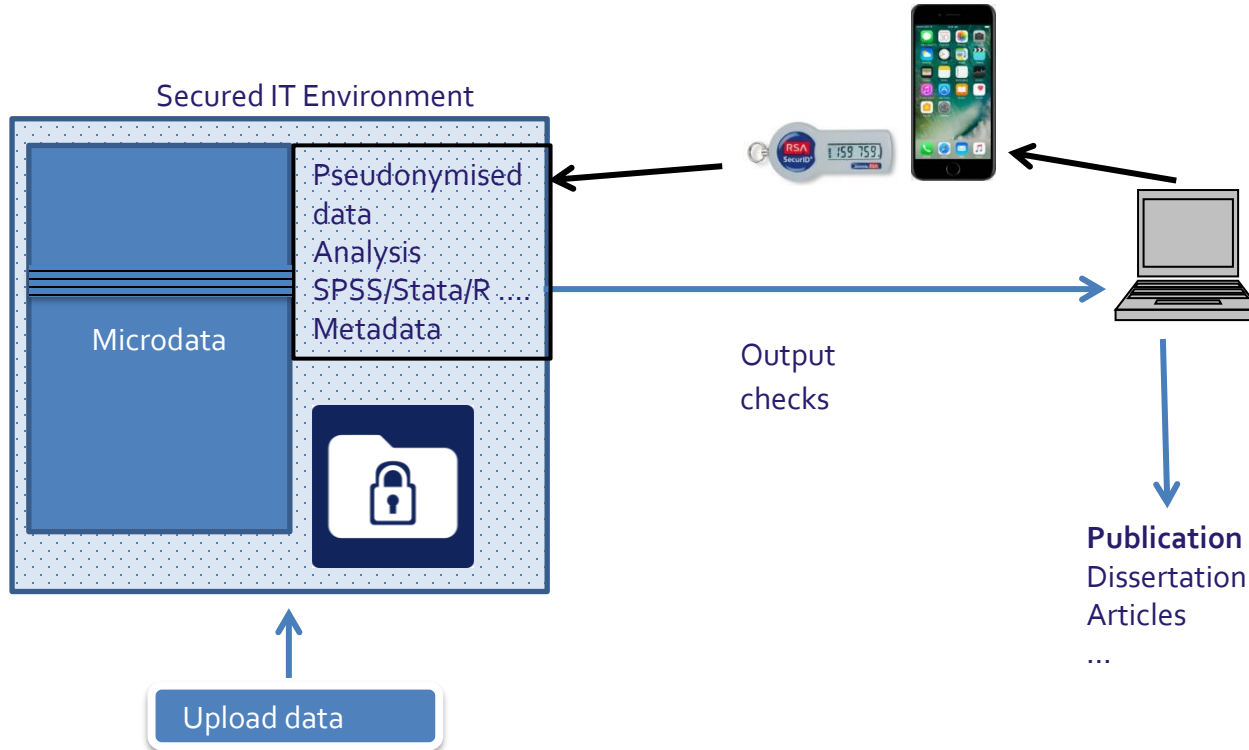
** (€ 19 x 2 x 3), *** (€ 144 x 3)

Proces

Werken met CBS-microdata

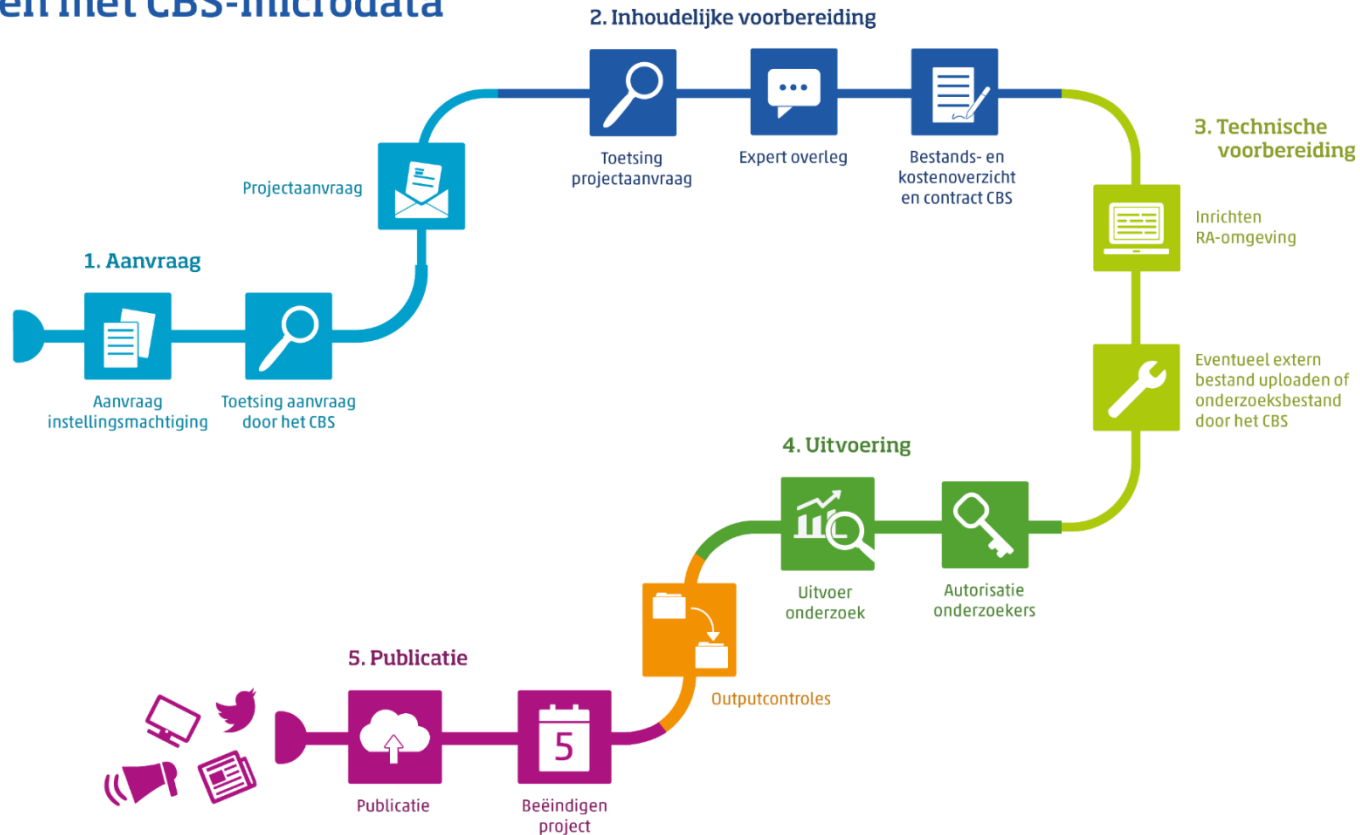

3. Technische voorbereiding

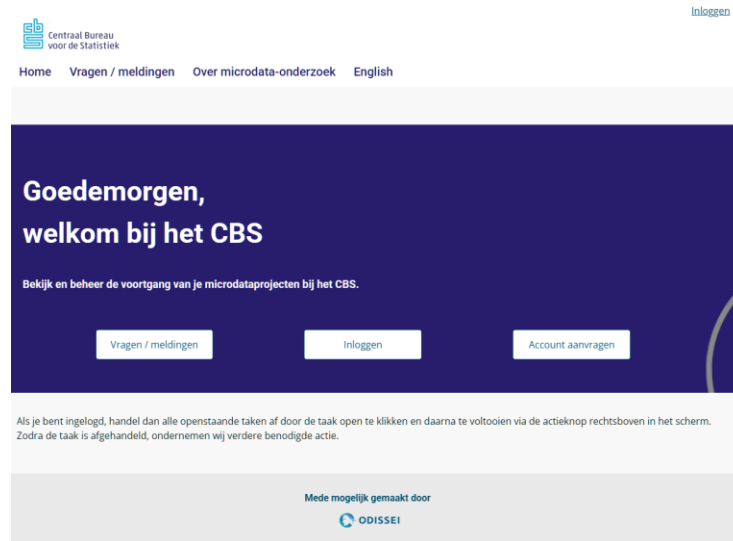
Proces

Werken met CBS-microdata

4. Uitvoerings- en autorisatiefase

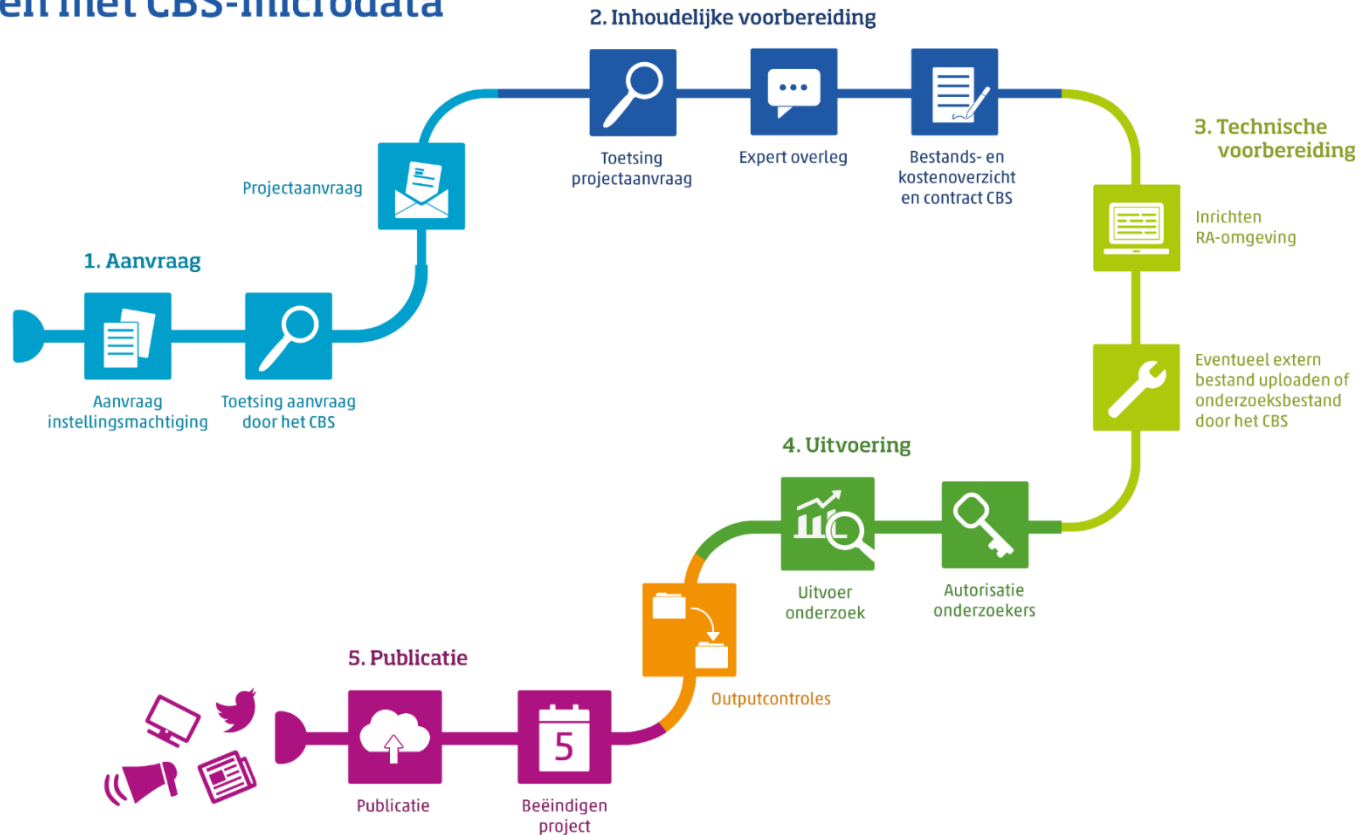
- Hulp CBS-microdata via microdata.cbs.nl en selfserviceportal
- Toevoegen bestanden of onderzoekers
- Looptijd
- Andere verzoeken (opslag)

The screenshot shows the homepage of the CBS microdata self-service portal. At the top left is the CBS logo and the text 'Centraal Bureau voor de Statistiek'. To the right is a link for 'Inloggen'. Below this is a navigation menu with 'Home', 'Vragen / meldingen', 'Over microdata-onderzoek', and 'English'. The main content area has a dark blue background with the text 'Goedemorgen, welkom bij het CBS' and 'Bekijk en beheer de voortgang van je microdataprojecten bij het CBS.' Below this are three buttons: 'Vragen / meldingen', 'Inloggen', and 'Account aanvragen'. At the bottom, there is a footer with the text 'Mede mogelijk gemaakt door' and the ODISSEI logo.

Proces

Werken met CBS-microdata

5. Outputcontrole en publicatie

- Geen Microdata (RIN, BEID, etc.)
- Minimaal 10 waarnemingen en 10 vrijheidsgraden
- Groepsonthulling (geen cellen >90%)
- Dominantie (grootste bijdrager <50% van totaal)

Bijzonderheden:

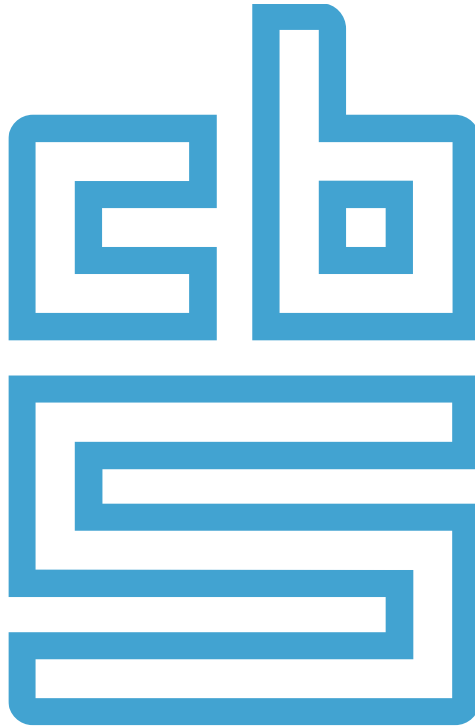
- Instellingen (ziekenhuizen, scholen, woningcorporaties)
- Secundaire onthulling (dmv terugrekenen)

Vragen?

Contactgegevens in QR code:

CBS-microdatamiddag: Veiligheid en criminaliteit

4 juni 2026

Centraal Bureau
voor de Statistiek

centraal bureau voor de statistiek
hoofdafdeling statistieken van rechtsbescherming en veiligheid

honderd jaar strafrecht in statistieken 1886-1986

BIJDRAGEN TOT DE STATISTIEK VAN NEDERLAND.

Uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

NIEUWE VOLGREEKS.
VII
van het Koninkrijk der Nederlanden
het jaar 1900.

1900

CBS-microdatamiddag:
Veiligheid en criminaliteit
4 juni 2026

Wie zitten er in de zaal?

Programma Microdatamiddag Veiligheid en criminaliteit

13:00: Welkom

CBS in het veiligheidsdomein

Bob Groot, CBS

13:20: Keynote 1

Minority Salience and Criminal Justice Decisions

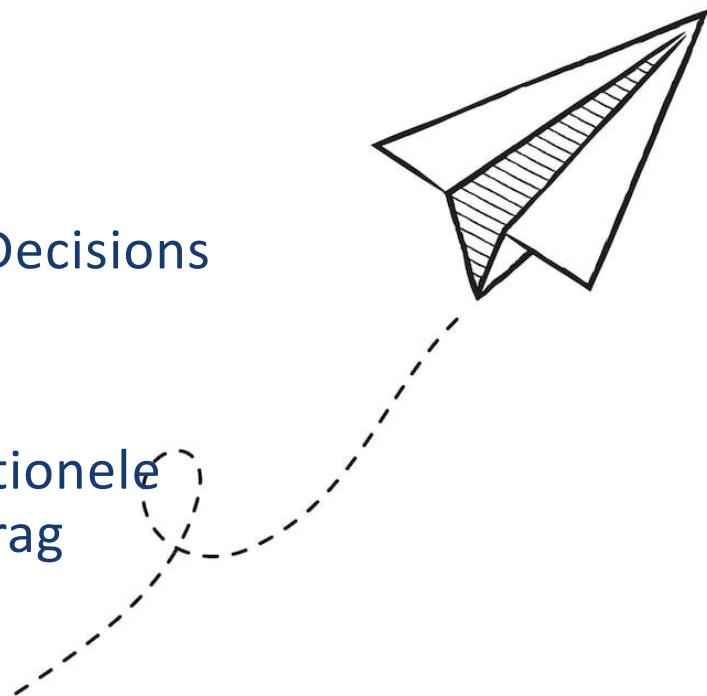
Nadine Ketel, Vrije Universiteit Amsterdam

14:00: Keynote 2

Effecten van individuele en intergenerationele levensgebeurtenissen op crimineel gedrag

Steve van de Weijer, NSCR

14:40: pauze en inloop naar parallelsessies tot 15:00

Tinbergenzaal

T

15:00 – 16:00

Veiligheidsmonitor

Rianne Kloosterman, Elke Moons

16:00 *PLENAIR*

Paneldiscussie

16:25

Afsluiting en borrel

Experience Room

E

15:00 – 16:00

Zicht op Ondermijning

Dion Koertjens, Doortje Nipius en
Geert van der Heijden

Academy-ruimte

A

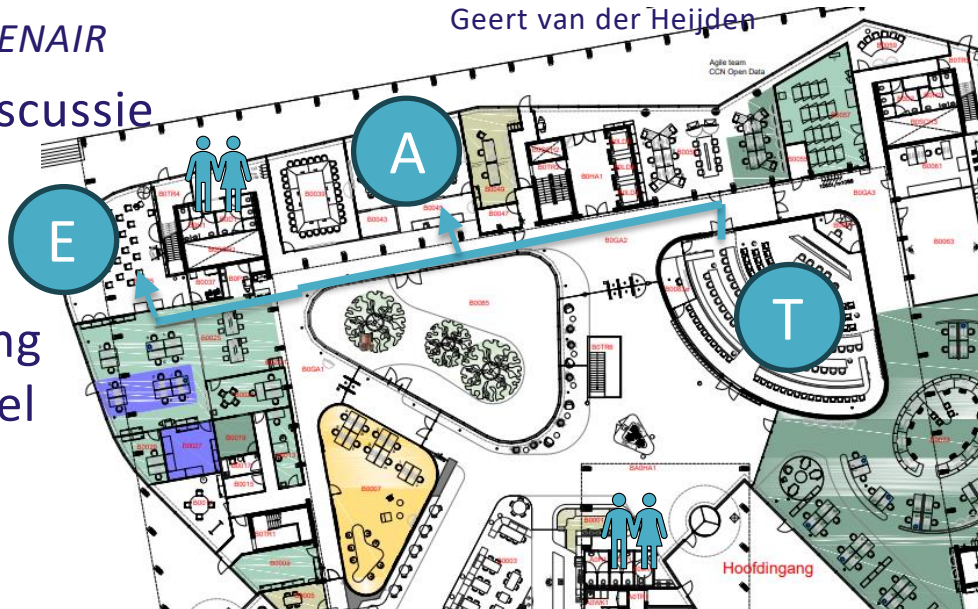
15:00 – 16:00

Taakstraf versus korte
detentie: effecten op
recidive en
arbeidsmarktuitskomsten
Jim Been, Hilde Wermink

&

‘Waar je mee omgaat
wordt je mee besmet:
onderzoek naar
blootstelling aan
georganiseerde
criminaliteit in de sociale
netwerken van
Nederlandse jongeren

Arjan Blokland

Het CBS in het veiligheidsdomein

Bob Groot

4 juni 2026: Microdatamiddag

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Het statistisch proces

1. De vraag

- Europese verplichtingen en aanvullende statistiekbehoeften van beleid, praktijk en wetenschap

2. De voorbereiding

- Welke data hebben we nodig?
- Welke data hebben we in huis?
- Welke data missen we?
- Uit welke bronnen kunnen we putten?
- Voorbereiden enquëtering

4. Analyse en bewerking

- Corrigeren fouten
- Ontbrekende data berekenen
- Data steekproeven ophogen naar het gevraagde populatieniveau

3. Data verzamelen

- Binnenhalen benodigde bronnen (registraties, big data en eventueel enquêtes)
- Technische controles
- Pseudonimiseren respons

5. Statistische beveiliging

- Controle voorkomen onthulling individuele gegevens
- Publicatiecellen samenvoegen of onderdrukken mbv door het CBS ontwikkelde software

6. Publiceren

- Verschillende kanalen (onder andere StatLine, website, social media)
- Verschillende vormen (onder andere animatie, persconferentie, artikel, filmpje of rapport)

Het statistisch proces

1. De vraag

- Europese verplichtingen en aanvullende statistiekbehoeften van beleid, praktijk en wetenschap

2. De voorbereiding

- Welke data hebben we nodig?
- Welke data hebben we in huis?
- Welke data missen we?
- Uit welke bronnen kunnen we putten?
- Voorbereiden enquëtering

- Geregistreerde criminaliteit
- Vervolg en berechting
- HALT
- Veiligheidsmonitor
- Beleidsinformatie Veilig Thuis
- Zicht op Ondernijning
- Monitor zelfgerapporteerde jeugddelinquentie
- Prevalentiemonitor huiselijk geweld en seksueel geweld
- Impactmonitor huiselijk geweld en kindermishandling
- Gender Based Violence
- Monitor Jeugdcriminaliteit
- Sociale samenhang en welzijn
- Integratie en samenleven
- Cohortonderzoek asiel
- Kenmerken verdachten
- Gedetineerden
- Slachtofferhulp
- Informatie Analyse Team
- Verdachten- en slachtoffermonitor
- Zicht op Vakantieparken
- Jeugdbescherming
- Cybersecuritymonitor
- Doodsoorzaken
- Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven
- Landelijke jeugdmonitor
- Monitor Brede Welvaart
- Migrantenmonitor
- Statistiek Wet Inburgering

- binnenmaten benodigde bronnen (registers, big data en eventueel enquêtes)
- Technische controles
- Pseudonimiseren respons

- verschillende vormen (onder andere animatie, persconferentie, artikel, filmpje of rapport)

Het statistisch proces

1. De vraag

- Europese verplichtingen en aanvullende statistiekbehoeften van beleid, praktijk en wetenschap

2. De voorbereiding

- Welke data hebben we nodig?
- Welke data hebben we in huis?
- Welke data missen we?
- Uit welke bronnen kunnen we putten?
- Voorbereiden enquëtering

4. Analyse en bewerking

- Corrigeren fouten

5. Statistische beveiliging

- Controle voorkomen onthulling individuele gegevens
- Publicatiecellen samenvoegen of onderdrukken mbv door het CBS ontwikkelde software

6. Publiceren

- Verschillende kanalen (onder andere StatLine, website, social media)
- Verschillende vormen (onder andere animatie, persconferentie, artikel, filmpje of rapport)

Meer mensen voelen zich onveilig

Traditionele criminaliteit zoals diefstal en geweld gelijk gebleven

2-3-2026 08:53

© ANP / Inter Visual Studio

- Welk
 - Welk
 - Welk
 - Uit w
 - Voor
- Percentage slachtoffers t
 - online criminaliteit wel t
 - De politie registreerde in
 - jaren daarvoor.
 - In de grote steden zijn d

Opnieuw minder minderjarige verdachten

27-3-2026 06:30

© ANP / Owen OBrien

- In 2025 zijn er b
- Minderjarige ve
- In Groningen en

Opnieuw meer meldingen en adviezen Veilig Thuis

23-4-2026 06:30

© Hollandse Hoogte / David Rozing

- Veilig Thuis ontving 5 procent meer meldingen en gaf 16 procent meer adviezen.
- Meldingen zijn vaak beroepsmatig, adviezen worden steeds meer gegeven aan de directe omgeving.
- De meeste meldingen en adviezen gaan over kindermishandeling en geweld door partner of ex-partner.

ch proces

5. Statistische beveiliging

Controle voorkomen onthulling individuele gegevens
publicatiecellen samenvoegen of onderdrukken mbv
voor het CBS ontwikkelde software

ceren

illende kanalen (onder andere StatLine,
ite, social media)
illende vormen (onder andere animatie,
onferentie, artikel, filmpje of rapport)

Meerjarenprogramma 2024 - 2028

Gegarandeerd blijven van betrouwbare, relevante, feitelijke informatie via 3 strategische doelen:

- Maatschappelijke opgaven centraal
- Toegang tot data vergroten
- Behoud van hoge kwaliteit

Duik in onze data

erlandse Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (I) Monitoring the effects of adult rates on criminal offending: a genetically-informed study		21-05-2024
enschappelijk Onderzoeks- en DataCentrum (WODC)	Van verdiensten tot vrijheidsstraf	31-12-2023
VERSITEIT UTRECHT	Gendered attrition patterns in a male-typed work setting—Comparing gender differences in attrition among	18-12-2023
ureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld	Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2020-2024	11-12-2023
enschappelijk Onderzoeks- en DataCentrum (WODC)	Incarceration length and housing prospects in the Netherlands: a dose response analysis	05-12-2023
iversiteit Leiden	Verandering in de leeftijdsriminaliteitscurve ontrafend: een multi-geboortecohortstudie naar strafrechtelijke	01-12-2023
sterie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Thema Branches: de pagina Concentraties en trends in geactualiseerd tot en met het tweede kwartaal van	Daders seksuele uitbuiting van daders van binnenlandse seksuele uitbuiting (factsheet)	01-11-2023
ureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld	Brede blik op daderschap: Achtergronden van daders van binnenlandse seksuele uitbuiting	31-12-2023
ureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld	Brede blik op daderschap: Achtergronden van daders van binnenlandse seksuele uitbuiting	31-12-2023
ureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld	Brede blik op daderschap: Achtergronden van daders van binnenlandse seksuele uitbuiting	31-12-2023
geschool Saxion, Lectoraat Modelleren van Maatschappelijke	Reclasseren en bestaanszekerheid. De impact van reclasseren op wonen, werk en financiën	31-12-2023
erlandse Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (I) The Anticipatory, Short-Term, and Long-Term Effects of Parental Separation and Parental Death on Adolescents	Crime over the welfare payment cycle	31-12-2023
burg University	Mandatory activation of welfare recipients: Less time, less crime?	31-12-2023
burg University	Association between attention-deficit/hyperactivity disorder medications and criminal offending in adolescents	31-12-2023
iversiteits Medisch Centrum (UMC) Groningen	Verandering in (relatieve) kansen op een veroordeling van verschillende migrantengroepen in Nederland	31-12-2023
enschappelijk Onderzoeks- en DataCentrum (WODC)	Monitor nazorg ex-ge-detineerde personen-7e meting en Causality: a Population-wide Sibling-based Design	09-12-2023
erlandse Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (I) Educational Attainment, Crime, and Causality: a Population-wide Sibling-based Design	Association between attention-deficit/hyperactivity disorder medications and criminal offending in adolescents	21-06-2023
erlandse Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (I) Same-Sex Relationships and Criminal Behavior: A Total Population Study in The Netherlands	Verandering in (relatieve) kansen op een veroordeling van verschillende migrantengroepen in Nederland	28-02-2023
ureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld	Brede blik op daderschap - achtergronden van daders van binnenlandse seksuele uitbuiting	31-12-2023
geschool Saxion, Lectoraat Modelleren van Maatschappelijke	De maatschappelijke meerwaarde van reclasseren - een eerste raming	31-12-2023
enschappelijk Onderzoeks- en DataCentrum (WODC)	Sentencing young adults with juvenile sanctions in The Netherlands: increasing risk or no differences on	31-12-2023
enschappelijk Onderzoeks- en DataCentrum (WODC)	Meisjescriminaliteit	19-07-2023
enschappelijk Onderzoeks- en DataCentrum (WODC)	De ontwikkeling van de positie en leefsituatie van Syrische Nederlanders	31-12-2023
erlandse Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (I) Parental divorce and adolescent offending: A comparison between children of discordant siblings	De ontwikkeling van de positie en leefsituatie van Syrische Nederlanders	31-12-2023
ureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld	Dadermonitor mensenhande 2017-2021	31-12-2023
geschool Saxion, Lectoraat Modelleren van Maatschappelijke	#9- Verandering in strafbaar gedrag van reclassenten	31-12-2023
geschool Saxion, Lectoraat Modelleren van Maatschappelijke	De waarde van reclasseren in Nederland. Eerste raming van maatschappelijke baten rond cliënten van de	31-12-2023
geschool Saxion, Lectoraat Modelleren van Maatschappelijke	Typologie reclassenten. Ten behoeve van een MKBA.	31-12-2023
geschool Saxion, Lectoraat Modelleren van Maatschappelijke	Verandering in strafbaar gedrag van reclassenten	31-12-2023
erlandse Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (I) Broken homes and crime	Verandering in strafbaar gedrag van reclassenten	31-12-2023
erlandse Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (I) Gezondheid van gevangenen voor en na detentie	Gezondheid van gevangenen voor en na detentie	31-12-2023
erlandse Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (I) Examining Mate Similarity for Chronic and Non-chronic	Gezondheid van gevangenen voor en na detentie	31-12-2023
erlandse Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (I) Familial concentration of crime in a digital era: Criminal behavior among family members of cyber offenders	Gezondheid van gevangenen voor en na detentie	31-12-2023
erlandse Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (I) Familial concentration of crime in a digital era: Criminal behavior among family members of cyber offenders	Gezondheid van gevangenen voor en na detentie	31-12-2023

ADOPTIEKINDEREN

DVC

GEDETINEERDEN

GBRSTAB

HALTTAB

HJKTAB

HKS

HKSTAB

IBHV

INSTROOMOMTAB

VM

GBESCHERMBUS

GBRECLASBUS

IZJ

VEC

HSS

BRA

HULP

ACHTOFFERHULPTAB

OTAB

INDGETINEERDENTAB

INSTROOMOMTAB

UITSTROOMRECHTERTAB

VERDTAB

VMR

WSNPPERSBUS

WSNPTAB

centraal bureau voor de statistiek
hoofdafdeling statistieken van rechtsbescherming en veiligheid

honderd jaar strafrecht in statistieken 1886-1986

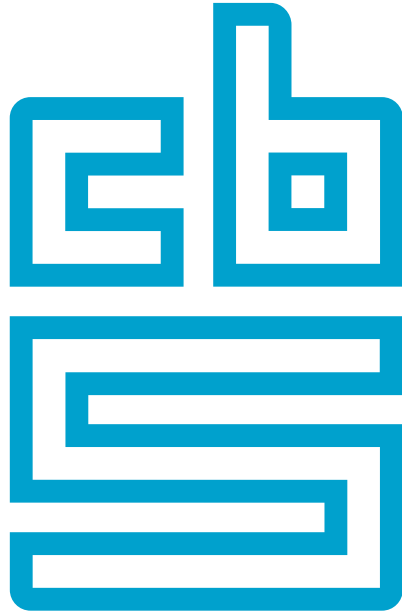
BIJDRAGEN TOT DE STATISTIEK VAN NEDERLAND.

Uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

NIEUWE VOLGREEKS.
VII
van het Koninkrijk der Nederlanden
het jaar 1900.

1900

Voor wat er **feitelijk** gebeurt

Paneldiscussie

Borreltijd!

